

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓ HIVATAL,
hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:
Kolozsvár, Ref. Theologia,
2-ik számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

H. 316 570

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület „Egyházi Értekezlet”-e támogatásával

SZERKESZTI:

NAGY KÁROLY

REF. THEOL. TANÁR.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre 4 korona. Negyedévre 1 korona.
Félévre..... 2 korona Egy szám ára .. 10 fillér.

A „Vasárnap”-hoz. A „Vasárnap”-nak.

A protestántizmus létfeltétele a folytonos haladás. A hol megszűnt a haladás: megszűnt az élet s kezdetét veszi a sorvasztó halál. Ez a törvénye protestáns, közelebről református vallási és egyházi életünknek is. A fejlődő élet követelésének megfelelően mélyíteni és élénkíteni vallásos és egyházi életünket: e célra alakult »Erdélyi református Egyházi Értekezlet«-ünk. Ezen a téren üdvözlöm, itt óhajtom sikereit látni a „Vasárnap”-nak is. Szava legyen angyalszárny-érintés a tesepés Bethesda taván, hogy gyógyuljanak tőle a betegek, ébredjenek az alvók s keljen nyomában élet, fejlődés, haladás, felvirulás: egyetemes, lelkes egyháztársadalmi tevékenység. Ki e munkában részt vesz: a legnemezebb ügynek szolgál. Hát szolgáljuk mindannyian!

Budapest, 1900. december 9.

Br. Bánffy Desső.

Emberé a munka, Istené az áldás.
A szántóvető ugarol, forgat és csak akkor hinti el a magot, ha jól megmivelte a talajt. És munkája mégis hiában való, ha kellő időben nem száll a földre az égből termékenyítő eső és áldó napsugár. — Az erkölcsi életben, lelki világban sincsen másképen. Az állam minden eszközt megragad, hogy a nép erkölcsi életében a bűn pusztításainak gátakat emeljen, és az emberi erényeknek a társadalom minden részében minél gazdagabb aratása legyen. És mégis mily végtelenül nagy azok száma, kik bűnnek és szenvedélynek lettek rabjai, nyögve és átkozódva a teher alatt, mit rájuk rakott az élet, saját életük, saját bűneik... Nem termettek nemes gyümölcsöket. Mert a mi az ember lelki világát megtermékenyíti és az erény dús aratását lehetővé teszi, — lelkükből hiányzott ama két isteni erő, az élő hit és az éltető szeretet. — Ha azt akarjátok, hogy az erkölcsi élet mezején végzett munkáitokat kövesse az óhajtott siker: úgy legyen gondotok reá, hogy

a lelkek előtt e két égi erő — a hit és a szeretet — elzárva ne legyen, sőt inkább szentelje meg a szíveket. Ezt munkálja a „Vasárnap“; ez legyen áldása életének!!

Kolozsvár, 1900 decz. 20.

Dr. Bartók György,
püspök.

Mit akar a „Vasárnap“?

Mit akar a „Vasárnap“? — Hát mivelhogy újság, sok munkatársat, még több előfizetőt, hogy kevés munkára nagy jövedelem essék s a szerkesztő is meggazdagodjék, — fogják mondani bizonyára sokan, kiknek lapunk kezébe kerül. Nem csodálkozunk rajta; hiszen ma mindent a pénz, a jövedelem után ítélnék meg. Kevés munka, nagy jövedelem, kényelem és élvezet: manapság ez az emberek legfőbb vágyakozása.

Mi azonban, kedves olvasóink, kik a „Vasárnap“ dolgát kezünkbe vettük, nem erre nézünk. Az erdélyi ev. ref. »Egyházi-Értekezlet«, melynek kezdeményezésére és támogatásával a „Vasárnap“ megindul, más jegy alatt született, más célra alakult.

Ez év pünköstje után, mint egykor a búsongó tanítványokat, úgy gyűjtötte össze Istennek szentelke anyaszentegyházunk legjobbait is, hogy ne csak szomorkodjunk, sopánkodjunk, mint régtől

fogva tettük, hanem vessük kezünket az eke szarvára, fogjunk munkához s a magunk, egyházunk, magyar népünk és egész társadalmunk megszokasodott bajaira, sebeire keressünk orvosszert.

Micsoda bajokra, micsoda sebekre? — Hát volna a kizeket még nem látná!? — Nézzünk szerte. Hol van ma megelégedett, lelkileg nyugodt, helyzetével nemesak kibékült, hanem hivatásának, munkakörének örvendező s feladatait vidáman teljesítő ember? Leesüggesztett fővel, szomorúan, unottan hordozzuk az ugynevezett „élet terheit“. De, hogy e terhet édesnek éreznők, hogy sulya alatt, mint a pálma növekednénk lélekben: azt ugyan nem igen tapasztaljuk. Ellenkezőleg naponként százával ismétlődő eset, hogy az emberek az életet, Istennek e legdrágább ajándékát, eldobják maguktól. Itt egy pisztoly durranás, ott egy mérgepohár, amott a hullámsír... Hogy mi jaj, könny, nyomor marad utánuk a szülők, a hitves, az árvák szívében, életében s hogy mi következik azután „a számadásnak ama nagy napján“: ez mind feledve van.

Családi életünkben hiányzik a melegség, bensőség. Együtt élünk, ah, oly ritkán egymásért! A szülőnek terhére van a gyermek, a felnőtt gyermeknek szülője. Itt a szülő fog fegyvert gyermekeire, amott halljuk, a testvérgyilkos Kain botja zuhanását.

Közéletünk egy bódító zsongással tele vásár. Itt a becsületet, amott az ártatlanságot, itt a mun-

TÁRZA.

Karácsonyra.

*Jézus, ki a jászolban született,
Ma is szereti a szegényeket.
S jó angyalait majd ama nagy éjjel,
Azt tudakolni küldözgeti széjjel:
Hogy van-e még szeretet,
Idelent a világba?
Vigasztalan könyveket
Hullat-e még az árva?
...Oh, mert szereti a szegényeket!*

*Ti gazdagok, s ti boldog emberek!
Az angyaloknak ti teletjetelek
Ti mondjátok meg, hogy ha visszaszállnak,
Mit szóljanak fönt az Istenfiának:
Hogy van-e még szeretet,
Idelent a világba?
Vigasztalan könyveket
Hullat-e még az árva?...
— Az angyaloknak ti teletjetelek!!*

Szabolcska Mihály.

A jászol.

Irta: *Kovács Desső.*

Minden toronyban szóltak a harangok.

Karácsony szombatja volt. Olyan sűrűn hullott a hó, hogy az embernek kedve kerekedett kitartani a tenyerét, hadd üljenek rá pihenni Isten pillangóíi. A kirakatok ontották a világosságot a járókelőkre, a kik nagyobbbrészt karácsonyi ajándékokkal megrakva boldogan igyekeztek haza felé. A bérkeesi állomásokon sűrűn lógatták zaboszsákjaikat a lovak, a kocsisok pedig vidáman topogtak nagy havas bundáikban. Le nem rázták volna magukról a tenyérynői hópihéket a világért!

Mintha egy nagy virágos fa, a mely az égig ér, hullatta volna szűzfehér virágleveleit a földre, hogy öltson itt minden illő ruházatot születése estéjén a mi édes Urunknak.

A járókelők között bandukolt persze Szücs István is; az imént végezte be a dolgát a polgármesternél, a hol egy öl fát vágott fel. Volt pénze bőven: három meleg tallér. volt a zsebében. Számitgatta magában: ennyit ad fáért. Ezzel kifizeti a zsidónál a tartozását, a maradékból pedig, mert kijött ám maradék is, veszen valami játékot a kicsi Szücs Istvánnak, a ki odahaza bizonyosan várja már a karácsonyfiát. — Nem mondotta ugyan a

kát, ott a tudományt bocsátják áruba, s a mit kívánnak érte: az pénz.... pénz.... és mindig csak pénz; mert élni, élvezni, uralkodni akarnak s ennek egyetlen útja, eszköze -- szerintük -- a pénz.

Az Ur hajlékának táját gyom és dudva verte fel; a Mammon szobra körül azonban tolonganak az emberek! S ha megcsendül a pénz csábító zenéje: ezrével kinájlák oda a hitet, a meggyőződést, az igazságot, apát, anyát, hitvest, testvért, leányt s ha kell, a mennyei üdvösséget is.

A szegény irigykedve néz a módosabbra, a gazdag meg elnyomja, lenézi, megveti a szegényt s mindkét oldalon szövődve az érdektársak, a világot egy soha nem is álmodott harezszal fenyegetik. Forrongásban van az egész világ s a társadalom mint a nehéz lábbeteg, hánykódik, forrong.

Lesz-e gyógyulása s mi által remélhető?! Nem vonjuk kétségbe, hogy a gazdasági helyzet javulása is szükséges; de tagadjuk, hogy ez volna a csodaszer. Ugy érezzük, hogy belül van a baj: *a lelkek betegek*. Elvesztettük érzésünket a magasabb, lelki, mennyei javak iránt. Nemesak a földön, de mintha a *földből* élnénk! Régóta feledjük, hogy „nemesak kenyérrel él az ember“! Itt kell első sorban segíteni!

Be kell látnunk, éreznünk kell és be kell vinünk népünk köztudatába is, hogy Idvoztóntk ama kijelentése: „*Keressétek először az Isten országát és annak igazságát s minden egyebek ráadásul*

adatnak tinétek!“ (Máté VI. 33.), — nem szóbeszed csupán, hanem valóság, a leggyakorlatibb igazság. Vagy más szavakkal: keresztyénségünket, a melyet legtöbbször csak templomi ünneplő-ruhának tekintünk eddig, lelkünk életévé, elodelévé kell tennünk. Nemesak szájjal mondanunk: „Uram, uram!“ hanem „eselekednünk a mennyei Atya akaratját!“ A hegyen ülő tanítványokkal oda kell telepednünk Jézusunk lábaihoz s általa tápláltatnunk az örökélet beszédével. Mielőtt a köz, egyházi és társadalmi életünk orvoslásához kezdenék, előbb gyógyuljunk meg magunk: gyógyítsuk meg üres, beteg szívünket, betöltvén azt olyan kincsekkel, melyeket „a rozsdas és a moly meg nem emészt.“ Ez által fog meggyógyulni minden bajunk, minden betegségünk, sebünk, mert ha a betegség oka megszűnt: megszűnnek a kór egyéb tünetei is.

E ezélra alakult az Egyházi-Értekezlet, ezt a ezélt fogja szolgálni első szülötte a „Vasárnap“ is. Hogyne kívánnánk hát neki sok munkatársat s még több előfizetőt! Nem gazdagodást keresünk, csak megélhetést kérünk előfizetőinktől. És kérünk, keresünk sok-sok munkatársat; olyanokat is, akik irnak, a kik segitenek reá mutatni és hirdetni mindenféle dologban a jó Isten csodálatos munkáját, bölcsessége útját, szeretete hatalmát és olyanokat is, a kik a „Vasárnap“ szavát s lapjait széthordozzák, beviszik kunyhóba és palotába, hogy munkája és áldása meglátszassék mirajtunk. Érezzük, hogy

kicsi Szücs Istvánnak sem senki, hogy lesz efféle is, de már a gyereknép tudja ezt, mintha mind egyiket kitanítanak reá valami szoczialista angyalok, hogy jussuk van hozzá.

De van is.

— Veszünk hát neki valami fáintos dolgot, például, példának okáért....

És aztán megáll Szücs István uram egy játék-boltnak a fényes kirakata előtt s elkezdte nézegetni a sok tündéri játékot; de nem csak a játékot, hanem az árát is.

A játék mind tetszett volna, de az árak nem tetszettek. Fényes volt minden, de drága volt minden: a kis gőzösök, a punktumnyi huszárok, bicsoknyi kardok, gyufaskatulyányi házak, pipaszurkáló nagyságu tornyok, egérnyi lovak.

— Hej, ha közétek szabadulna a kicsi Szücs István! — gondolta a nagy Szücs István.

— Szép ugy-e? Há? Kérdezte a háta megett egy ismerős hang.

Háttra se nézett. Valami Grósz nevü gyári munkás volt. Jól ismerte a czuczilista-gyülésekről a hangját. Nagy szónok ember volt, csak ugy dült belőle a tudomány a gazdagok ellen.

— Szeretnél te is vásárolni valamit, ugy-e?

— De még hogy!

— Hát vásárolj. Vedd meg azt a szép nagy lovat, ni, a melyik ott áll a küszöbön. Lovagolni is lehet rajta, az ára pedig alig 10 forint.

— Nem szegény ember fiának való az.

— Nem? Hát mivel különbek az urak gyermekei!?

— Semmivel. Legfeljebb az apjuk bugyelárisával.

— Na sikszt tu Náczi! — Az a különbség pedig nem bennük van. Már most nézz be a boltba.

Szücs István benézett. Tele volt emberekkel, urakkal és urí asszonyokkal, a kik mind játékokat vásároltak. A pénztárnál egy kisasszony alig győzte szedni a sok ropogós tizest a sok semmiségéért.

— Mit gondolsz, veszteségre dolgozik ez a kereskedő? — Kérdezte a hang.

— De ugyancsak becsapja az urakat és az urí asszonyásokat.

— Mít gondolsz, kifizethetné-e az igazságtalan nyereményeiből azt a 10 forintos lovat.

— De még a lelkét is.

— Na látod. Azt a lovat neked már kifizették az urak. Te csak vedd el és vidd haza. A nagy zavarban senki se veszi észre.

— Igaz biz a! Hát aztán a lelkiismeretem, a ki tilja a lopást?

— Hja, a lopást. De ez nem lopás; te csak elveszed azt, a mi a te kis fiadnak dukál s oda adod neki. Azt nem várhatod, hogy a kereskedő kijöjjön ide a hidegbe s azt mondja: Szücs István uram, legyen olyan szives, vigye el ezt a lovat. meg van ennek fizetve már a lelke is.

„az aratás gabona ugyan sok, de kevés az aratás.“ Kérjétek azért az aratás Urát, hogy új munkásokat küldjön az ő szántóföldjére!

A „Vasárnap“ megjelenik minden héten csüförtökön estve, tehát oly időben, hogy vasárnapra még a legtávolabbi községek lakóinak is elviszi a posta.

Vezető cikkében tárgyal társadalmi, vallási és egyházi napi kérdéseket; hoz vallás-erkölcsi elmélkedéseket és református egyházunk igazait védelmező tanulmányokat; egyháztörténelmi élet-, kor- és jellemrajzokat; elbeszéléseket és verseket; megismerteti a világ állapotjával, hazai országos és egyházi életünk mozgalmával; ismerteti a hasznos és jó könyveket, olvasmányokat, hasznos tanácsokat ad doktori és gazdasági dolgokban, stb., stb.

Minden számában egy szép képet is ad öröme a szépet szeretőknek.

Előfizetési ára a lehető legesekélyebb:

egész évre 4 korona,

félévre 2 „

negyedévre 1 „

a mely összeg legezelszerűben posta-utalvánnyal küldhető be a „Vasárnap“ szerkesztőségének *Kolozsvárt, Emke-tér, Ref. Theologia.*

Az első szám 1901. év január 3-án fog megjelenni.

Most pedig munkára fel! A jó munkán Isten áldása van!! Legyen mirajtunk is: írónak és olvasónak egyaránt!!!

Szerkesztő.

— Az már igaz!

— Nem is tudják oda bent, hogy ez is van a világon.

Szücs István hátra nézett: nem volt ott senki a világon. A hóban sem látszott semmi nyom, mintha még más is állt volna ott. — A fehér pelyhek oly sűrűn hulottak, hogy husz lépésnyire is alig lehetett látni. Mintha egy percze kihalt volna ebben a kis karikában az utca. Egy lélek se volt közel. Aztán egy pillantást vetett a boltba s a következő percben már messze járt a kereskedéstől — a hóna alatt a lóval. Az egyik vállán vitte a fűrész álványát, a másikon vitte a fűrész, a hóna alatt meg a hintázni való játékparipát. — Ezt hát „megvette“ volna.

A város széle felé tartott, a honnan legegyszerűsebben lehet átvágni a mezei utakon az ő falujába.

Immár egészen bealkonyodott, de ő gondolkodás nélkül hagyta el az utolsó házakat s bátran ment a mezőn, jól ismerte az utat, farkastól meg nem félt: emberemlékezet óta nem járt itt efféle állat.

A lába bokáig, később térdig sülyedt bele a hóba. A hogy a nyiltabb mezőre érkezett, éles szél kezdett fújni; a hópelyhek, a melyek eddig minden czeremonia nélkül egyenesen hullottak le a földre, most elkezdettek össze-vissza kavargogni; némelyik egyenesen a Szücs István szájába repült, a mikor a nehéz fáradság miatt egy-egy kicsit kitalálta nyitni.

A XCVI. dicséret.*

A próféták elhallgattak.

Krisztus testet ölte fel.

Melyről írtak, melyről szóltak:

Az ígélet, im betelt.

Ős szülőink vétkeit

Eltörölni érkezik

Elveszett a régi Éden:

Mennyszágot nyit helyében.

*

Szerteoszlik a sötétség,

Mely a földet takará;

Hajnallélynnek derengését,

Uj nap keltét hozza rá.

Jézus fényű csillaga

Nap költéről jelt ada.

Pásztorok azt megértették,

Utját bölcsék is követték.

*

Hódolattal környékezték

Születése jászolát.

Megváltója megérkeztét

Ünnepli már e világ.

Az Istennek dicsőség,

Embereknek békesség,

Jézus Krisztus születése

Zálogunk az üdvösségre.

Váró Ferencs.

*) Énekes-könyvünk megújítás alatt áll. Az előmunká-
atokból közöljük e karácsonyi darabot. Szerk.

Nagy hópelyhek tapadtak az orcájára s elvették a látását is.

Uram fia! Már három órája bodorgok a mezőn, régen otthon kellett volna lennie; de még hol lehetett a faluja! Nem tudta küsmerni magát. A szél hol erről, hol amarról hozta a harangszót a fülébe. Végre elhallgatott minden s ő ismeretlenül állott a havas pusztában. Akkor egyszerre az a rémitő gondolata támadt, hogy meg kell ezen az éjszakán fagynia. El kezdett futni abban az irányban, a merre a faluját gondolta; de minél tovább jutott a nagy hóban, annál kevésbé ismerte ki magát. A verejtek oda fagyott az arcára, érezte, hogy halálos fáradság kezd elfogni a tagjait. Segítségért próbált kiáltani, de az álkapuzát alig tudta mozditani, megvoltak már félig dermedve. A hangját meg szétkapkodta a szél.

Hogy könnyítsen magán, ledobta a válláról a fűrész-álványát, később a fűrész is, a mely akadályozta a menésben. És a lovat, a melyet tulajdonképpen először kellett volna elhajítania magától, betakarta a szüre alá s úgy igyekezett tovább. Egy bokor alján végre leült, nem birta tovább. Csak egy percig fog pihenni, gondolta magában s aztán tovább megy. Tudta, hogy kész halál, ha egy helyben marad. De a mikor fel kellett volna kelnie, a lábai nem akartak engedelmkedni — és ő azt nem is bánta. Csodálatos hangok kezdettek kiemelkedni a fehér éjszakából. Először lassu zúgás volt, mint

A hivek egyháztársadalmi tevékenysége emelkedésének egyik módjáról:

Hogy népünk egyháztársadalmi tevékenysége a fokozatos emelkedést igényli egész az eszményi magaslattig, ki nem látja, ki vonná kétségbe bár egy is azok közül, a kik egyházi életünk alakulásait, a felszín hullámozó vonalait szemmel láthatják s mélysége fokait vizsgálni tudják?! Bizony félni lehet, hogy az élő vizek, a folytonos megújulást igénylők, sekélyre jutnak, ha a kellő mélyítésről nem gondoskodunk, ha a beléjük ömlő vizektől elzáratnak s ha el nem távolítunk mindent, a mi őket a hitelet ösforrásától, a kimeríthetlentől, elkülöníti, mert az ösforrás önön magától újul meg s ez okon soha ki nem merül s bőven önti áldott vizeit.

Az élő vizek leginkább innen tápláltnak, ide vezetnek vissza, az eredethez, az üdv forrásának vidékére. És mi az, mit kelljen távolítani, mi az, mi az áram folytonos voltát megakadályozhatja? Többféle iszapolás van, többféle gátok emelkedhetnek, melyeknek egyike a tudatlanság, mert a hit s a vele együtt járó jó cselekedetek nem a setétben élnek, hanem a kellő ismeret világosságát igénylik. A tudatlanság lelki sötétség. „Meglásd, hogy a világosság, mely benned vagyon, setéséggé ne változzék.“ (Luk. XI. 35.) A hit távolról sem ellentétje a tudásnak, hanem annak fokozása, s minden újabb ismerettel megerősítettünk hitünkben s közelebb jutunk az igazságok egyeteméhez, melynek még a tudósok is csupán csak részeit, töredékeit, egyes oldalait s néha csak egyes fénypontjait látják. De hiszen itt nem a tudományok összességéről, nem is egyik-

másik tudományról van szó, hanem azon ismeretekről, a melyek az embert a hitelet, a természet s a társadalom mindazon tüneményeivel ismertelik meg, melyekre léptenyomon reá szorúl Istenhez való közeledésében, családfenntartó életmódja helyes betöltésénél, embertársainai való érintkezései közti, állampolgári kötelekében, mint keresztyén, családtag és hazafi. S a hitelet át kell hogy hassa a köznapi élet foglalatosságait is irányítólag, nemesítőleg, a földet az éggel összekapcsolva.

„Minden jó adomány s tökéletes ajándék onnan felülről van.“ Az a rend, terv- és czélszerűség, a melylyel a nagy természetben mindenütt találkozunk, de az emberi társadalom vonzó erői is egy végokra, mindenható rendezőre, bölcs tervezőre vezetnek vissza. Az életfenntartás gondjait is minden időben hozzáfűződött a vallás egyik fény sugarára s ez így volt már az emberi nem legrégebb történeteinek hajnalán, midőn az ember az ösfooglalkozások valamelyikével tengette életét, mert sem a halász, sem a vadász remény nélkül helyét meg nem állhatta volna s a remény illetéknépen a vállástétel egyik ösformája, *mert a ki remél, az hiszen.* Akár a természet való képeit szemléljük s választott életmódunkkal beilleszkedünk tüneményei közé, akár a társadalom kötelekébe foglaljuk el helyünket, hitünk az élet valósága által tágul s emelkedik, és maga a külvilág is a hívő lelket az eszménység felé vezérli, Istenhez emeli.

Mind ezekből világosan látjuk, hogy a hitelet gyarapodására a tudás felettébb szükséges, mert Isten nemcsak a szent íratokban nyilatkozott ki, de kinyilatkozott a teremtett világban is, a természetben, saját magunkban, s a természeti s emberi állapotok folytonos fejlődésében, történetében. Ez a természeti kijelentés, hogy úgy mondjam, a bibliai

mikor az erdő fáit megzendíti a szél. Azután rendre-rendre énekké változott a hang s kezdetben halkán, később mind erősebben hallott csodás éneket. — „Krisztus, Urunknak áldott születésén — Angyali verset mondjunk szent ünnepén.“ — Óh be szép! Gondolta Szücs István s arra fordította a szemét, a merről jönni vélte az éneket.

Arany fényben úszó hegyek állottak előtte, a melyeknek lábait enyhe patakok locsolták. Virágos pálmafák alatt egy rozzant épület állott. Az ajtaja nyitva volt. Éppen most ment le a nap a hegyek mögé, a sugarai arannyal hintették meg a fákat és virágokat. Az égen pedig — csodaképpen — az épület felett egy nagy csillag állt. Akkora volt, mint a napraforgó virága.

Szücs Istvánnak elvette a szeme világát a látomány. Leborult a földre, a szívét csordultig megtöltötte édes melegség s szemeiből boldog könnyzáró hullott.

— A jászol! A bethlehemi jászol!

Mikor felvetette a tekintetét, a nap már lement, de sötétség nem állt be, mert az épület bel-sejéből égi világosság sugárzott szét az egész földre. Szemben az ajtóval ott látta a jászolt, benne a csodálatos gyermeket, Mária fölébe hajolva, József is ott állt. A jászol előtt térdepeltek az arany koronás királyok. Mellettük a pásztorok. De a fény es meleg, a mely a világot betöltötte, nem a koronák gyémántjairól, hanem a gyermek bölcsőjéből sugárzott.

Csudálatos ének zengett ezen közben. Szücs István jól tudta, hogy amaz égi kar zengeti az angyali dicséretet, a melyről írva vagyon, hogy tudtára így adta a világnak a Megváltó Isten születését. A tér az istálló előtt és maga az istálló is tele volt regeteg emberrel s mindenkinek szabad volt oda bemennie, gazdagoknak és koldosoknak egyaránt. Nagy és édes sirásban zokogtak a bent lévők.

Felkelt ő is és indult, hogy oda járuljon a mennyei bölcsőhöz. És minél közelebb ért az ajtóhoz, annál nagyobb boldogság töltötte meg szívét. Hiasintus virágoknak és mirrhának illatától szinte fájt a szive édes fájdalommal. Előtte két koldus lépett be s ő látta, hogy számára is van hely. A szent küszöbhez ért s be akart lépni.

De a lovacska, a melyet a hóna alatt tartott beleakadt az ajtófélfába.

Szücs István ekkor visszafordult, hogy kiakaszsa onnan és csak most látta, hogy milyen sokan vannak a küszöbön kívül. Mindjárt maga mellett megismerte gazdag szomszédját, Nagy Jánost is. Egy roppant nagy vörösrézkorong volt erős kötéllal a nyakába kötve, akkora, hogy semmiképen sem fért be vele az ajtón. És ekkor, a nélkül, hogy valaki mondotta volna, megértette, hogy az egy krajczár, a melyet az a gazdag ember nem adott oda a koldusnak. Az óriási korongnak a szélén ott ragyogott az irás körben: váltópénz. A gazdájáról szakadt a

kijelentéssel egyesülve újítja meg a hitélet élő vizeit. A kinek a természeti tünemény rémkép vagy csuda s azt hiszi, hogy babonás hókusz-pókuszokkal magára nézve ártalmatlanná teheti, a ki embertársaiban ellenségeit látja s a társadalom és állam rendjében egyebet nem lát zsarnoki önkénynél: annak hitélete, ha ilyenről szó lehet, felettebb sivar, a keresztyénségnek minden éltető szikrája, melege, napfénye nélkül szükölködő. A tudatlanság karöltve jár a bolondsággal s mint a „Példabeszédek“ XV. részében olvassuk: „a tudatlanoknak pedig szájak kiforr bolondságot.“ Ezért mondja a szent könyv: „vegyétek az én tanításomat, és nem a pénzt; és a tudományt inkább, hogynem mint a választott aranyat.“ (Példabeszédek VIII. 10.)

Az ismereteket a tanuló az iskolákban szerzi meg; ki előbb, ki utóbb végzi iskoláit, de senki se higgye, hogy azok falai közt eleget tanult. A jó pap holtig tanul, mondja a közmondás, és igen helyesen. De hát honnan tanuljon a tudományokkal nem foglalatalkodó? Saját tapasztalatai ha még oly bőven ontanak is a tanúságot, az ismeretszerzésre semmiképen sem elegendők. S hát még azok, a kik a tapasztalatokból tanúságot nem merítenek, vagy egyáltalában eltökélt folytán értékesíthető tapasztalatokat nem is gyűjtenek, mert a mi másnak tapasztalat lehet, nekik csak a történet dolgok ismétlései?! Az ismeretszerzésnek majdnem egyedüli módja ezekre nézve a *jó és nemesítő olvasmány*, melylyel megszerozhetik értelmüknek a szükséges táplálékot s lelküknek, szívüknek az üdítő, enyhítő italt. Mert nemesak a test, de a lélek is táplálékra szorul, mert bizony való igaz, hogy „*nemcsak kenyérrel él az ember!*“ De a jó olvasmány ritkább, mint a hogy gondoljuk; különösen az olyan, a mely igazán jó.

veríték. Másokat is látott Szücs István ott. Az egyiknek egy lopott kasza volt a vállán, a miatt nem tudott bejutni; a másiknak szöllőkaró, a melynek még földes volt a vége, hogy a más szöllőjéből kihuzta. Egy fuvarosnak a fején egész boglya sarju súlyosult azon illatosan, a mint utközben a sáncz mellől fölszedte. Ez még nem is láthatott tőle.

Szücs István tudta már, miért nem juthatnak be a boldogok közé a csoda-jászol mellé. De a saját dolgát még nem tudta.

Kiakasztotta a lovát az ajtófélfából; de a mint indult, ismét beleakadt az.

És hogy újra visszahátrált kiakasztani, s megakarta emelni, ijedve tapasztalta, hogy a karja, a melylyel szoritotta, oda van meredve hozzá s bármiként igyekezik is bemenni, a lovacska nem engedi. — Itt kell hát meghalnom a boldogság ajtaja előtt, gondolta kétségbeesetten.

Bent pedig a boldogok között uj zsolozsma zendült: a gyermek a jászolyban felvetette gyönyörűséges szemeit.

Soha ilyen szemeket nem látott Szücs István. Miként csudának formáltatott menyzei kék buzavirágok égtek azok. Egy tekintetök reájok is esett, szegény bünösökre, a kik künt állottak az ajtó küszöbe előtt, egy tekintetük Szücs Istvánra is esett.

S ottan lehullott térdre Szücs István s mint avasszal a jég a vizek felett a nap sugarában meg-

a mely minden dolgokban, az élet minden eseményében tanit szemlélni Isten munkáját, jóságát, gondviselését, szerzetét, kegyelmét, a ki az elbizakodottat megalázza, az alázatost felmagasztalja s a kinek böles akaratán megnyugodni a legnagyobb bölesesség. Az ilyen jó olvasmány nyitja meg szemünket, fülünket, hogy meglássuk az Isten dicsőségét, meghalljuk az ő csodás beszédét.

Ilyen valóságos jótéteménynek készül „Egyházi Értekezet“-ünk heti képes vallásos családi ujsága, a „Vasárnap“. Várva várom egyházunk és népünk e boeses karácsonyi ajándékát s szívemből óhajtom, hogy a hová békopogtat, marasszák ott kedves vendégül s hogy ő is vigyen karácsonyi örömet, áldást, békességet az Istennel és embertársaikkal minden hajlékba!

Dr. gróf Kuun Géza.

Karácsony.

(Képpel.)

Jászolbölesőben az ujszülött mosolygó, angyalarcu gyermek. Mellette az első édesanyai örömtől sugárzó arczu asszony. Felettük megnyilt egek, menynei seregek zsolozsmáitól zengő levegő: „Dicsőség Istennek a magasságban, a földön békesség és az emberekhez jóakarát!“ A böleső felett csillag ragyog, az ujszülöttnek csillagja. Körülötte Bethlehem egyszerű pásztora, szívükben hálával, ajkukon magasztalással; keletnek bölcsei álmélkodással, királyai kezükben arannyal, tömjénnel, mirhával. Az Ur dicsősége fénylik s a fénytől megrettent emberek fülébe zengi az Ur angyala a karácsonyi evangéliumot: „Ne féljete! mert ime hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz: tinéktek ma Meg-

olvadt e tekintet sugarában szívének tudatlansága: és kimondotta a szót:

— Bünös vagyok, Uram, de szívemben im megbánom cselekedetemet s készen vagyok azt jóvá is tenni.

S akkor ismét reá hulltak a gyermek tekintenek sugaraí hivatóan s ő boldogsággal szívében beléphetett.

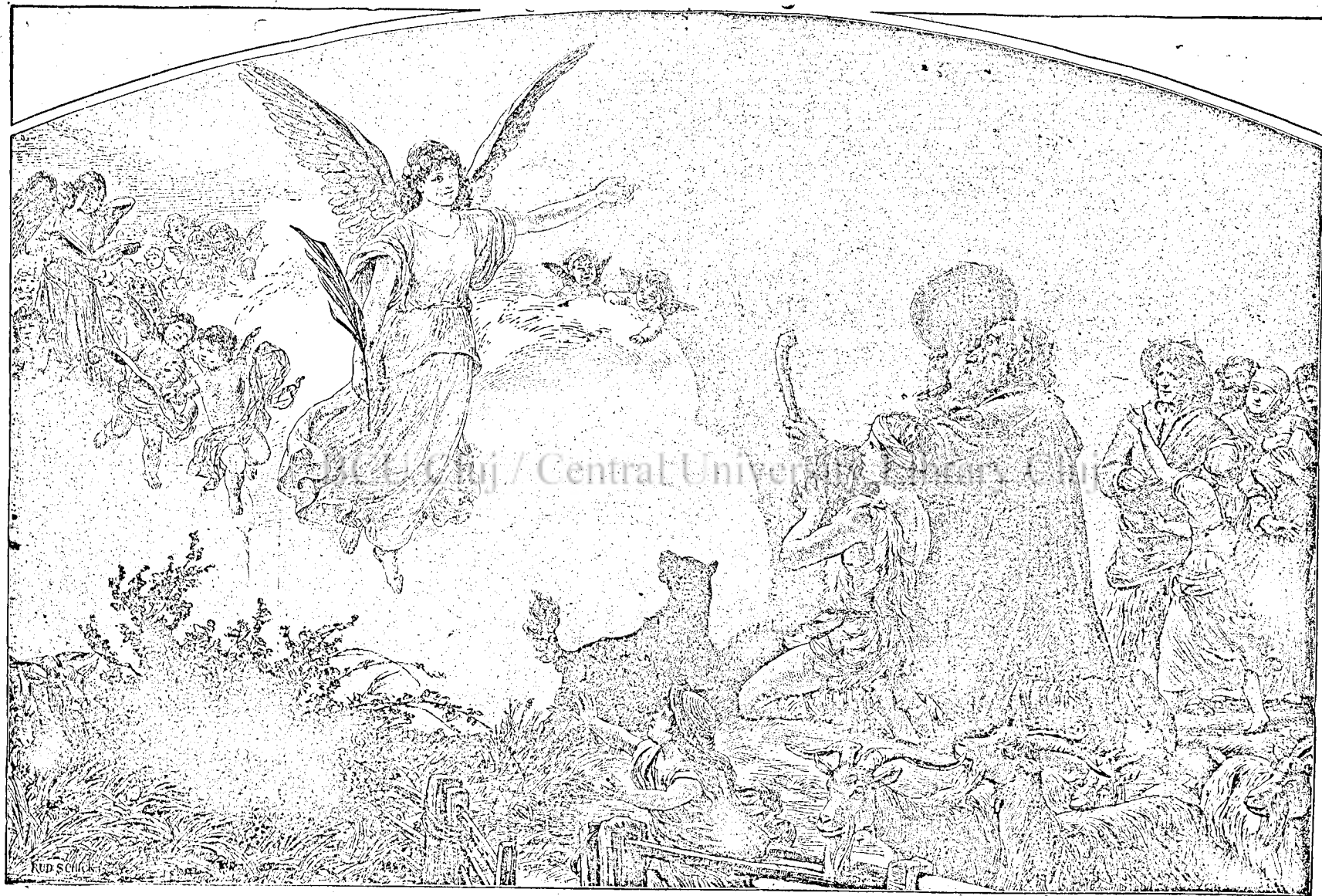
Reá nézett József is a jászol mellől és a szent pásztorok, s a jászol járamfáján ülve feléje fordította szemeit Mária. Mindnyájan örvendettek, hogy ő beléphetett ide. A három királyok közül a legszebbik, a kinek nagy rengő fehér szakállá volt, közel lépett hozzá s megfogá az ő kezét....

Bizony megfogá. Ott feküdt félig megfagyva a saját házikójának az ajtajától tíz lépésnyire. Jó szerencse, hogy reája akadtak a betlehemesek, a kik énekekkel jártak széjjel a házaknál. Azok felőgtek — a három királyok — s beviték a házba, a hol aggodalomban várta az asszonya meg a kicsi fiacskaia.

A mikor kinyitotta a szemét, a kicsi Szücs Istvánra esett a tekintete, a ki a szép lovon hintázott.

— Hintázz rajta fiacsám, gondolta magában az ágyon; holnap elviszszük vissza annak, a kié.

Milyen szánakozóan, milyen gyógyítóan is tekintettek reá azok a gyermekszemek onnan a jászolból.....!

„Ime, hirdetek nektek nagy örömet.....!”
(Luk. II. 10.)

tartó született, az Ur Krisztus a Dávid városában! — Hozsánna, hozsánna! „Dicsőség Istennek a magasságban, a földön békesség és az emberekhez jóakarati!“

Ime a karácsonyi történet, a karácsonyi kép, a karácsonyi evangélium — örömhír, örvendetes üzenet!

Micsoda történet! Egyszeri és mégis örök. Mert jaj nekünk és jaj a világnak, ha *csak* emlékezünk arra, a mi 19 száz esztendővel ez előtt történt s a miről ma már csak fakult pergamen levelek beszélnek! Jaj nekünk és jaj a világnak, ha Krisztus születésének élő tanubizonyságai nincsenek; ha a mi szivünkben is meg nem született, nem él a Megtartó! Jaj, ha szivünkben a múlt, jelen és jövőndő egy szent örökkévalósággá nem egyesült, ha benne az ég és a föld úgy nem ölelkezik, mint a bethlehemi jászolbölcső körül; ha szemünk előtt nem tündöklök a karácsonyi csillag s lelkünkben nem viszhangzik az angyalok karának zsolozsmája!

És micsoda evangélium! „Tinéktek ma megtartó született, az Ur Krisztus a Dávid városában!“ Boldogok, kiknek mennyei angyalok hirdetik ezt az örömhírt! Boldogok, a kik érzik, tapasztalják, hogy Jézus Krisztus az egyedüli Megtartó és nincs más rajta kívül senki a földön. Nála találkozik a pásztor és a király, a tudós és tudatlan, a szegény és a gazdag, hogy az ő bölcsőjénél érezzék, hogy micsoda nagy méltóság Isten fiának neveztetni, egymás testvéreinek lenni, szeretetben élni — hogy ez által legyen békesség a földön. Az ő bölcsőjénél hangzik a bűnös, a háborgó léleknek: „Ne félj!“ s születik belőle kiengesztelődés, megbocsátás, kegyelem, — új élet és örvendezés.

Ez evangélium hozott s fog hozni mindig a beteg léleknek gyógyulást, a szenvedőnek vigasztalást, az árvának atyát, anyát, az éhezőnek kenyeret, a meztelennek ruházatot. Ez örömhírral járnak az ég angyalai: a keblekben támadó részvét, a szivekben ébredő könyörület, a mi Gondviselő Istenünkben, Atyánkban való bizodalom: „a jóakarati mindenféle népnek“.

„Tinéktek ma Megtartó született!“ — Hányszor ismétlődött e szózat a népek s nemzetek nagy ünnepén — karácsonyán. Népeknek és nemzeteknek is csak az adott életet és jövőndőt. Ha rájuk borult a tudatlanság sötétje: a bethlehemi bölcső lakója adta vissza a vakoknak szemvilágát; s ha elnyomásban, rabigában szenvedtek: Ő szerzett „a fogságban ülő népnek szabadulást“, ő tette újra értékessé az életet.

És ma?! . . . Oh, mennyi beteg szív, mennyi testi és lelki nyomor, szenvedés van ma is, mennyi a szegény, elhagyatott, nyomorgó árva! Mennyi a tudatlanság sötétjében, az érzékiség rabszolgaságában ülő nép! Mennyi önzés, ridegség, irigység, gonoszság: mennyi bűn és mekkora uralma!

Jövel azért szent karácsonyest, szent éj, búhajos éj! Jövel világnak nagy karácsonya! Fénylő csillagod hadd vonja szemünket az égre, hadd vezessen a mi Megtartónkhoz! Adj hitet a világnak, hitet az embereknek örökkévaló, mennyei javakban, hogy gyógyuljon meg általa a mi szegény, beteg szivünk! — Hadd zendüljön meg a megfélemlt, remegő, a jövőndő felől kétségkedő emberek füleiben az anyagi szó: „Ne féljtek! Tinéktek ma Megtartó született!“ — Hadd zengjen a mennyei eregek zsolozsmája megnyílt egekben a földre le s

megnyílt emberi szivek hadd vizshangozzák a karácsonyi éneket: „Dicsőség Istennek a magasságban, a földön békesség és az emberekhez jó akarati!“

Adj, oh adj Istenünk békességet a földön, egytetést, testvériséget, szeretetet: szent, áldott karácsonyt adj a szivekbe, a családokba, — egyházunknak és hazánknak.

Nagy Károly,
theol. tanár.

A pásztor látomása.

Bethlehem tájra ráborult az éjjel.
Kormos, barna felhők szállnak szerteszéjjel
A sötétlő égen. . .
Kietlen némaság. Fű, fa, virág hallgat.
Meggfáradott a nyáj, most nyugodtan alhat
A puszta vidéken.

Pásztoember lelke bétel sejtellemmel.
Szemeire álom rászállani nem mer
Gondot tűző mézzel.
Lelke jövőbe száll, majd merengő gondja
Jövőből e gyászos, bús jelenbe vonja,
Majd a múltba néz el.

Érzi, itt van, itt az idők teljessége,
Az Isten országa, az erény és béke
Most száll le a földre.
Hallja, a mint esattog fehér galamb szárnya,
Száll alá, pedig itt mindent a bűn árnya
S a sötétség főd be!

. . . Kietlen némaság; fű, fa, virág alszik. . .
Ah, de hallga! . . . csodás, bűvös zene hallszik,
Angyalok zenéje.
Megnyílik a nagy ég, a felhők ormirul
Fényzőn ömlik szét, csillag rajta kigyúl,
S mosolyog feléje.

Megrendül a világ, átremeg a róna
Kebeléből felbűg, mintha telve volna,
Hosszú édes sirás.

A básztor leborul, feltekint az égre,
Megnémult ajkai felkiáltnak végre:
„Született Messiás“!

* * *

Sötét van. Nem látok. Ránk borult az éjjel.
Kormos, átkos felhők szállnak szerteszéjjel
A sötétlő égen.
Kietlen némaság. Minden lélek alszik.
Ki rosszat álmodik: csak hörgése hallszik
A kihalt vidéken

Lelkemen ott virraszt alvó népem gondja,
Szemem előtt fátylát bontogatja, bontja
A sötét jövőndő.
— Ragyog-e fel csillag, most is a mint, régen?
Derült mennyei fény a sötétlő égen,
S újra eljövend Ő?

Ah, csodák csodája! — látásokat látok:
Lesz még világosság, megtörik az átok,
Ébredj, ébredj, népem!
Csillag villog nézd, ott, felleg elleng, látod?!
Im jó a Megváltó, nem hiába várod,
Ragyogóan, szépen!

Ravass László.

Nehány szó.

Az olvasmányok teszik az embert. E szavainkban sok igazság van. Ha a magyar református nép nem olvas, akkor értelemben s erkölcsben is, de a jó módban is bizonynyal hátra marad oly népektől, melyek nem magyarok, avagy nem reformátusok, de — olvasnak. És mily végtelen jelentősége van a közös olvasmánynak! A közös olvasmány százaknak, ezreknek nyújtja az ugyanazon ismeretet, százakban, ezrekben édeszti s irányítja az ugyanazon érzületet s építi a közös lelki világot. A közös olvasmány egybe fűz, egységesít s ápolja az együttérzést.

Református embernek, természetesen, református olvasmány való Szép munkát végez az, ki magyar református népünknek jó magyar református néplapot ad. És hálás munkát is. Mert a nép bizalommal, szeretettel, sőt kegyelettel olvassa az ő lapját. Most avatott vezetés alatt egy ily lap kezd meg áldásos pályafutását. Neve: „*Vasárnap*“.

Vasárnap! — E név nem csak azt jelenti, hogy lapunk vasárnapként köszönt be a reformátos házakhoz. Nem. Mint a vasárnap a többi napok közül, úgy fog e lap kiemelkedni a többi lapok közül. A vasárnap név itt a lap alaphangulatát, irányát, emelkedettebb szellemét jelenti. Mint egy vasárnapi harangszó, úgy fog e lap áthangzani a bérceken, leszállani a völgyekbe mindenüvé, hol református hajlékok Isten oltalma alatt békében állnak. Derült, tiszta, szabad, családias és istenes, hitébresztő, enyhületet, békét nyújtó, szeretetet tápláló lesz e lap, mint a vasárnap. Szólni fog a családapákhoz, az anyákhoz, az ifjakhoz, a magyar polgárokhoz, református egyházunk tagjaihoz. Szólni fog örökkévaló dolgokról, napí eseményekről és a földi életet a Jézus Krisztus által megszentelve, isten házában tükörében mutatja be. Lapunknak két szárnya lesz: írás és kép, -- s szárnyai alatt evangeliumot visz.

Mint egyházi életünkben nagyjelentőségű eseményt: úgy üdvözöljük mi e lapot, a „*Vasárnapot*“.

Molnár Albert,

az egyházkerületi Értekezlet
egyházi elnöke.

Bethlen-ünnepély Sárospatakon.

Felsőmagyarországon, a tótjairól emlegetett Zemplénmegyében fekszik Sárospatak, a híres Rákócziak ősi birtoka, vára. A magyar szabadság vára hajdan; a herceg Windischgrätzek félszke manapság. Abirtok, a föld elveszett; idegen, a Rákócziak törekvésére nézve ah, mily idegen kézre került, mily idegen érdeket szolgál! Hanem a Rákócziak lelkéből megtartott Sárospatak egy szikrát, egy sugárt. Ez a pataki kollégium, I. Rákóczi György nevének Lorántfi Zsuzsánának dédelgetett gyermeke volt. Az árvaságra jutott kollégiumot aztán nemsokára elűzte a gonosz mostoha: Báthori Zsófia. A pataki református diákokat és tanáraikat a jezsuiták váltották fel; ők pedig vándorbotot véve mentek keresni — új hazát. Előbb Bethlen Gábor gyulafehérvári (most nagyenyedi) kollegiuma fogadta be őket, majd Maros-Vásárhelyt telepedtek meg. Később visszakerültek

ősi hazájukba s azóta otthon virágozik ez a fényes multu, nagy nevű főiskola.

Ennek a főiskolának volt nagy ünnepe a mult hetekben. Két év előtt ugyanis megértük végre, hogy a híres Bethlen Gábor fejedelmünknek, az erdélyi fejedelmek legnagyobbikának, maga felséges királyunk rendelt szobrot emeltetni Budapesten. Ekkor nekünk is megmozdult a szívünk, meg a lelkiismeretünk, hogy hiszen tán mi is tartoznánk valamivel annak a Bethlen Gabornak, a ki nélkül manapság, nem tudom, volna e református, laknék-e magyar Erdélyben!?! Megébredtünk s elhatároztott, hogy a nagy fejedelemnek örök alkotása: a Bethlen-kollégium városában, Nagy-Enyeden ércszobrot állítsunk. E szoborhoz óhajtottá elküldeni a sárospataki kollégium is a maga részét; a szobor egyik részét. Azt a kezét, a mellyel a nagy fejedelem magyarországi testvéreink hitéért és szabadságért is küzdött, harcolt. Azt a kezét, mely a pataki hontalan diákoknak egykor igaz vendégszeretettel nyitotta fel saját kollégiumának kapuját. És küldte, nem egyszerűen a pataki kollegium pénztárából, hanem azoknak jókedvű adakozásából, a kik e kollegiumot szívvvel lélekkel és büszkén vallják a magukénak s a kik készek valának az ő kollégiumuk jöltevéje iránt leróni a hála s kegyelet tartozását. A fényes és lelkes ünnepélyen, mely a szobor-alap javára 1800 koronát juttatott, újra összefort lélekben a két főiskola a magyarság és református hit védelmére. Csak szoruljanak, szoruljanak össze a baráti kezek, tartsák erősen egymást! A hercegi kastély hársai alatt jezsuita barátok alakjai suhantak el...

Világ-krónika.

Karácsony táján vérről, könnyről, gyilkolásról, tüzhely nélküli hazátlanságról, fogságról, kizsárolásról írni: úgy fáj az embernek a szive! Pedig a világ történelmében most ez van napirenden Európa az idén ülte meg a békés munkálkodás sokat magasztalt ünnepét: a *párizsi világkiállítást*. Fel volt halmozva benne, a mit csak ész és kéz, tudomány, művészet, ipar, földmivelés s minden egyéb, a mit egy szóval kulturának, művelődésnek szoktak nevezni, — összehalmozott. Európában nyakig felfegyverkezett békében élünk. Egyik nemzet sem mer moczczanni, mert mindenik fél a többitől. Sőt gondosan örködnek a felett is, hogy — mint a rakoncátlan gyermek — nehogy valamelyik csak vigyázatlanságból is elsüsse a puskáját, mert attól egyszerre lángba borulhat egész Európa.

De távol tőlünk Dél-Afrikában és Nyugat-Ázsiában csak úgy foly a vér, pusztít a háború; ölnék, gyilkolnak — mint mondják — az európai civilizáció vagy művelt polgárosodás nevében és érdekében. Ezzel a cifra hazugsággal takargatják a kapzsiságot, a valóságos rablóhadjáratokat.

Dél-Afrikában a hatalmas angol nemzet immár másfél éve; hogy küzd a két bur köztársaság *Transzvál* és *Oranje* ellen. A burok századokka ezelőtt a pápista üldözés elől menekült hollandul földmivelő és pásztornép, (innen a neve bur = paraszt,) mely református hitének és szabadságának keresett új hazát. Később nagyszámu

hugenotta (üldözött francia református) csatlakozott hozzájuk s szabad, pátriárkális életet éltek. Ritka vallásos, becsületes, munkás nép. Az angolok azonban mind bennebb és bennebb szorították őket Afrika belseje felé, mert a bur soha sem adta meg magát a hódító és foglaló angolnak, hanem inkább kivándorolt s új hazát alapított, vissza szorítva az afrikai félvad népeket. Mostani hazájukban egyideig békében éltek csendes köztársaságukban. Mikor országukban pár évtized előtt a világ leggazdagabb arany- és gyémánthányait felfedezték: az angol kapzsiságkive tette rájuk hálóját. Az országban, melynek területe akkora mint az egész magyar birodalom nagy számu angol telepedett meg, kiket a burok, mint külföldieket, országuk dolgainak intézésében nem akartak szavazatjoggal felruházni. Ennek ugyanis az lett volna az eredménye, hogy elvesztették volna uralmukat saját hazájukban. A külföldieket az angolok támogatták és így végre is háborura került a dolog az angolok és burok között.

A háboru kimenetele nem lehetett kétséges. mert a szegény buroknak tiszteres, huszszoros ellenséggel kellett küzködniök. De a világot bámulatba ejtette a burok hősisége. Hányszor verték meg nagy csatákban a sokszorosan nagyobb angol sereget! Végre is legyőzettek, de magukat meg nem adták. Sergük feloszlott, de apró csapatokban hegyeik közül folytatják a harcot s csak a napokban is nagy vereség hírért hozta a táviró, melyet egy ily csapat az angoloknak okozott. Míg a megfogyott, de meg nem tört bur csapatok otthon küzdenek tovább a honért s szabadságért: a köztársaság öreg elnöke, az agg **Krüger Pál** Európában jár, hogy a királyokat és kormányokat a burok ügyéről felvilágosítva s jóakaratu közbelépésüket kérje. A nép mindenütt lelkesen fogadja az agg elnököt, de a trónokon az igazság szavát az érdekek kapcsolata vezeti s úgy látszik, hogy nem lesz, ki a hatalmas angol világbirodalomnak „megállj!”-t mondjon. A nagy hál elnyeli a kissebket s a transzváli arany és gyémánt bányákra Anglia reá teszi a kezét. Az angol nép pedig, a mely az Úr születése ünnepén imádkozik, hogy „legyen békeség a földön!”, véres kezü katonáinak fejenként 60 frt karácsonyi ajándékot küld Transzválba és aggódva lesi a hírt, hogy az utolsó burt mikor terítette le egy kegyes keresztyén angol katona. Óh, mennyi hazugság is uralkodik ezen a világon!

Háboru dul, vér foly **Kinában** is, mely magát a „mennyei birodalom”-nak nevezi. Kína az ó világ legműveltebb országa, népe volt. Sok minden fontos dolgot tanultak el tőlük az európaiak, kik több mint 700 esztendeje érintkeznek Kinával. Területe nagyobb Európáénál s lakói száma meghaladja a 400 milliót. Európa itt is terjeszti a mivélséget; magyarul: ezt a rengeteg birodalmat is hatalmába igyekezik keríteni. Feldarabolására készen állnak mellette: Anglia, Németország, Oroszország, Franciaország sőt — úgy látszik — még az Osztrák-Magyar monárkhia is leselkedik egy kis koncra. Kinában ezt már régen rosz szemmel nézik s az idegen gyűlölet már szervezkedett is; tagjait boxereknek hívják. E század közepén már lemezárolták egyszer az európaiakat. Most újra ki-tört az idegen gyűlölet, a melyet maga az özvegy

esászárné: Csú-Szi, a császár: Kuang-Szü és Tuan herczeg is támogattak.

Sok keresztyén hittérítőt, európai hivatalnokot, sőt a német követet **Ketteler** bárót is megölték. Az európai nemzetek erre hajón nagy sereget szálítottak Kinába, elfoglalták a fővárost **Pekinget** s most foly az alkudozás a bünösök megbüntetésé és a békét biztosító intézkedések felett. Az európai seregek fővezéré **gróf Waldersee** német tábornok. Kína részéről a békétárgyaláson a legfurfangosabb alkirály: Li Hung-Csang vesz részt.

Az 1900 ik év eseményeire még visszatérünk!

Hazai krónika.

As országgyűlés így esztendő vége felé az ország **költségvetését** szokta tárgyalni. Olyan formán csinál, mint a jó gazda Számbaveszi, hogy a jövő esztendőben mennyi jövedelemre, bevételre számíthat s körülbelöl mi lesz a kiadása. A számítás ugyan ritkán üt be, de hát azért csak meg kell csinálni, mert ha az országgyűlés felhatalmazást nem ad rá, nem volna szabad adót s katonát szedni, de nem fizethetnék ám a hivatalnokokat sem s ez egy ilyen magunkfajta hivatalnok-országban mégis nagy baj lenne! — A költségvetés tárgyalása különösen élénk és érdekes szokott lenni. A miniszterek ilyenkor mondják meg, hogy miféle dolgokat terveznek és tesznek a jövőre s a képviselők ilyenkor kéri számon a miniszterektől, hogy mit végeztek, bírálják, hogy jól vagy rosszul vezeték-e az ország dolgait?

A mi országunk költségvetését most még nem tárgyalták le egészen. Mert sok szó folyik ám ilyenkor. Hanem hát felhatalmazást adtak a minisztereknek a jövő év első három hónapjára, hogy végezzék a dolgokat úgy mint ebben az esztendőben.

Hegedüs Sándor miniszter azonban azzal állt elő, hogy nem lehet azt éppen úgy csinálni, mert hát az országban az embereknek egy része a munkások közül sokan kereset nélkül inségre jutnak. Azért 400 ezer forintot kért az ország pénzéből, hogy ő azzal törvényszékeket, muzeumokat, utakat stb építtethessen s így a szegény embernek munkája, s munkája után kenyere legyen. Hát megadták neki. Hanem egy nehányan nem állottak meg szó nélkül, hogy nagy baj az, ha ebben az áldott országban még munkával sem lehet kenyeret szerezni a szegény embernek. Keresték, kutatták az okát; hát aztán abban találták, hogy rosz házasság ez a miénk, a melyben a német sógor nem igazságosan bánik velünk; nem jut ki a részünk. Hát ezen sürgették, hogy segítsenek.

Az inségesekről az öreg **Lakatos Miklós** függetlenségi párti képviselőnek, ki maga is 48-as honvéd, eszébe jutott a szegény einyomorodott honvédek sorsa. Egy kis karácsonyi ajándékot kért az országtól ezek számára, mert hiszen egy einyomorodott öreg, béna ember csak nem élhet meg napi 10 fillérből, a mennyit most kap egy. Aztán szegényen az országra, ha ilyen embereket koldulni enged. — Kért, de a képviselők nem adtak; azt mondják: nincsen pénz! Nő jó; hát ha az ország nem ad: ad a magyar ember, de nem nézi, hogy ezek a

drága honvédek karácsonyi öröm nélkül legyenek. Kolozsvárt már szépen gyűjtöttek is a szegény honvédek karácsonyfájára. Vannak még háládatos emberek a világon! Legyenek is; megérdemlik ám azok a honvédek tőlünk!

Karácsony következőn a „honatyák” négy heti vakációzt vettek maguknak — pihenni. Pedig kánikulai meleg munka vár rájuk most a választás közeledtével!

Hazai közéletünkben örömmel adjuk még hírül, hogy a segesvári csatatér egy részét, Haller Lujza grófnő fehéregyházi birtokát a magyar állam megvette, hogy cláh kézre ne kerüljön s jó magyar földműveseket fog oda telepíteni. E birtok révén az állam tulajdonába került a honvédek és Petőfi sirja is a szép emlékekkel, mit ott pár év előtt az elesetteknek emelt a kegyelet.

Vegyes hírek.

Olvasóinknak boldog karácsonyi ünneplést kívánunk. A Kegyelem Atyja tegye áldásossá ünneplésünket lelkeinkre, családjunkra, egyházunkra, hazánkra!

Br. Bánffy Desső egyh. ker. főgondnok, Dr. Bartók György erdélyi püspökünk, Dr. Gróf Kuun Géza és Molnár Albert uraknak, Egyházi értekezletünk védnökeinek és elnökeinek legyen szabad e helyen is buzdító soraikért a magunk és olvasóink őszinte köszönetét tolmácsolnunk. — Valóban! „A hegyen épített város pedig el nem rejtőzhetik!”

A lelkesi fizetések állami kiegészítésének 1900. évre szóló összege 107.700 korona az egyházkerületi pénztárhoz megérkezett, — most van folyamatban az esperesi hivatalok utján való szétküldése. Ezen kívül még kilátásba van helyezve segéd- és helyettes lelkészek segélyezésére az öt egyh. kerület közt megosztandó 23 ezer korona.

Uj református anyaegyház. Baróthról (Háromszék megye) szól az örömdetes hír. A szegényes leány-egyházból itt csinált erős várat a református Sionnak **Kövér András** esperes lelkes vezetése alatt a hívek buzgósága és áldozatkészsége. Nem csüggedünk hitünk jövője felett míg ilyen példákra hivatkozhatunk. **Zathurecky Gyula** főgondnok paplakot és telket ajándékozott az új egyháznak 18.000 korona értékben. **Antos József, Bedő József** 2000—2000, **Somolymosi István, Biró Albert** 200—200, **Kovács Sándor**, Tunyogi András, Bárfás Mihály, Balla András 100—100 koronával járultak a szükségesek fedezésére s ereje szerint kisebb-nagyobb összegekkel mindenki áldozott. Sőt a papi állomást is mindjárt betöltötték, egyhangu meghívással az eddigi buzgó adminisztrátort **Kovács Sándor** olaszteleki lelkészt hiva el. — A keretek megvannak; most hadd szálljon rájuk az Urnak Szentlelke s növelje köztük nagyra az ő lelki országát! Az új egyház belső életéről szíves tudósításokat kérünk. A gyertyát sem azért gyújtják, hogy véka alá rejtsek...!

Egyházmegyei „Egyházi Értekezlet” eink egymás után alakulhatnak. Eddig tudomásunk volt a sz.-udvarhelyi-, nagy-enyedi-, gyulafehérvári-, széki-, kolozs-kalotai egyházmegyéek területén való szervez-

kedésről. E hó.9-én megalakult a **nagy-sajói** is. **Beszterczén** volt az alakulás. A megelőző istentiszteleten, mely egyszersmind az egyh.-megye néhai érdemes főgondnoka székesfehérvári **Fejérváry Károly** emlékeztetének is szenteltetett, **Nagy Károly** theol. tanár predikált. Az Értekezlet tisztikarának elnökei lettek: **gr. Bethlen Pál** főispán, főgondnok és **Muzsnai Károly** esperes. Alelnökök: Dr. Csernátó Gyula tanfelügyelő és Balázs József beszterczei lelkész. A tisztikar többi tagjai is a lelkészi és világi kar legbuzgóbb tagjaiból kerültek ki. Elhatározatott, hogy az egyháztársadalmi munka minden egyházközségben megindítottassék s a lelkészek a végzett munkáról jelentést tegyenek. A gyűlésen nagyszámú előkelő világi közönség, de egyszerű falusi presbiterek is nagy számmal vettek részt. Reméljük, hogy nemsokára a további munkáról is hírt adhatunk.

Egyházi esték. Az egyházközségeinként is megindulni kezdő egyháztársadalmi tevékenység első lépcsője „Egyházi esték” rendezése, hol a napi munka végzése után egyházunk tagjai léleknevelítő és hasznos szórakozásban részesülnek s lelki táplálékot is nyernek. Közös vagy harmóniás ének, valóságos, bibliai, hazafias, egyháztörténelmi vagy társadalmi kérdésekkel foglalkozó, **de mindig vallás-erkölcsi vonatkozású** felolvasások és előadások, vagy tél-esti házimunka közti komoly megbeszélései egyházi és társadalmi bajainknak, orvosszereinek és azok alkalmazásának, ének, szép zene és komoly szavalás szokott ez esték tárgya lenni. Az itt megállapított alapokon indul, fejlődik aztán a többi: szegények, árvák, gyermekek és ifjuság gondozása, építése, betegápolás stb. stb. Mennyire megnevesednek így a régi kártya-estély, kötőkék, fonók s lesznek a a hithűség, vallásosság, egyháziasság nevelésének eszköze. És... és rendre-rendre kiürülnek a kocsmák, megfogy a bünténynek száma, nemes munkához, nemes élvezethez szokik népünk, — terjed a jóllét, a nemesedés: az Isten országa. A „Székely Nemzet”-ben olvastam valamelyik falúról, hogy ott a korsmázó legények duhajkodásától éjjente nincs nyugta a falunak. A hír írója a „csendőrökre” apellál, — mi szeretnénk a „lelkipásztorra” apellálni!

Magyar-Nemegye és Tacs jutnak eszünkbe előbbi hírünk végsorai kapcsán. Az első helyen most alakult, az utóbbiban magunk is láttuk református egyházunk, ifjuságunk oly egyházi szervezését, a melyet Egyházi értekezleteink utján mi is sürgetünk. A lelkész felügyelete s egyik presbyter állandó vezetése alatt rendszeresen van itt gondoskodva az ifjuság egészséges fejlődéséről, komoly neveléséről és korukhoz illő mulatságaikról egyformán. Ez alkalommal nem szólok egyébről, csak arról, hogy a taci leányok és legények sásfonatu munkáikról az egész országban ismeretesek, értelmes, okos, nemes nép, feltűnően jó módban van és... hogy törvénytelen gyermek a faluban ismeretlen. Vajjon meg fogjuk-e érteni ifjuságunk gondozásának fontosságát?

Renovált templomaikat avatták fel a napokban Göcz és Zoltán, a széki, illetőleg a sepsi egyházmegyéekben fekvő egyházközségeink. Buzgó népeinknek és lelkészeinknek gratulálunk. A megújított templomokhoz kívánunk a lelkiekben is folyton megújuló gyülekezetet.

Felhívás Lelkésztársaimhoz.

Ime itt a »Vasárnap«! A minden oldalról jött felhívásnak engedve az „Egyházi Értekező” megindította. Rajtunk és első sorban csakis rajtunk áll, hogy azzá legyen, a minek szánva van: hiveink lelki táplálékává. E táplálékot a lap hasábjain összehordani s aztán mint ujságot bevinni a hiveink asztalára, ott helyet biztosítani számára: ez első sorban gyakorló lelkészeink feladata. Maga az, hogy theol. tanár szerkeszt egy ily népies lapot: csakis a mi különleges viszonyaink mellett érthető és igazolható. Én nem vonultam félre a munka elől, de egyedül nem is végezhetem. Vezetem, irányítom, — de „csinálni” nem tudom. Népünk szükségét kielégíteni első sorban azok hivatottak, kik hivatásszerűen kell, hogy e szükség természetéről tájékozódjanak. — Programmja, azt hiszem, elég világos és megfelelő. Példák is vannak, most hát munkára!

Különösen kérem lelkésztársaimat, tanítóinkat, buzgó hiveinket: fejtsenek ki a legnagyobb buzgóságot a lap terjesztése és előfizetők gyűjtése körül. 2000 előfizető nélkül a »Vasárnap« élete nincs biztosítva, lehet, meg sem is indítatik anélkül, mert a deficitet nincs ki hordozza. Ez a legkevesebb, a mivel megindulni lehet. A lap előfizetési ára oly alacsonyra van téve, hogy csak tömeges megrendeléssel élhet meg, kivált ha elgondoljuk, hogy az előfizetési árak egy negyedénél többre kerül csupán a postadíj. Pedig ma már a munkát sem lehet ám állandóan ingyen kívánni, különösen azoktól, a kiknek életpályájuk ez! Honoráriumot pedig a lap csak ezen felüli bevételéből adhat. Egyházanként átlag 5 előfizetőre kell számítanunk.

Népünk szegénységét, terheit ismerjük; de tudjuk azt is, hogy olvasni szeret. A hol az egyesek ereje a csekély évi 4 koronát sem bírja meg: ötönkénti csoportokba szervezve, 20 kr. esik egy emberre egy évre. Jobb módú és művelt családok pedig serdülő ifjak számára is rendelhetik. E tekintetben *hitoktatóink és vallástanáraink* buzgalmára is apellálunk. Az előfizetési buzgóság fokozására *10 egyéves előfizető után — ha az egy csomagban küldött példányok a vasárnap délelőtti templomosás után a Tiszt úrtól vétetnek át — a gyűjtőnek tiszteletpéldányt adunk ingyen.* Lelkészeink részéről az átadás közvetítésére számítunk: ez is né-

pünkkel való érintkezés s micsoda áldásossá tehető!

Ünnepek következnek. A társadalmi érintkezés ilyenkor a legkiterjedtebb; használjuk fel ügyesen. A hivek figyelmét akár a szószékről is fel lehet hívni rá; hiszen elvégre is egyházi lap vagyunk. De fel kell használni különösen az „egyházi esték”-et. A lelkész ajánlata, felvilágosításai sokat tehetnek itt.

Mutatványszámokat erőnk mértékéig s a helyi viszonyok hiányos ismerete szerint, elég nagy számban küldünk ez alkalommal a Lelkész urak kezéhez: reájuk vár a kiosztás és előfizetők gyűjtése. Ez is egyik próbája lesz annak, hogy mennyire ébredtünk fel s mennyire fogunk az egyház- és hitépítés szent munkájához.

A gyűjtő ivateket és előfizetési összegeket kérem 1901 január 2-ig beküldeni.

Boldog karácsonyt, — jó munkát kíván
a Szerkesztő.

Szerkesztő postája.

V. F. tanár N.-Enyed A küldeményt köszönöm; rendre felhasználom. A kért szövegről legutóbb azt a felvilágosítást kaptam, hogy csak St. Földes György lelkész aa. szolgálhat vele Zabolán.

V. Gy. lelkész Somosd. Köszönet az ígéretért. Alkalmoszerű részletörlesztést mihamarabb várok. Gyógyulást kívánok!

B. J. tanár S.-Szentgyörgy. A jelzett cikket várom. Levél meg.

B. L. lelkész. A Gyéres. Igazad van; most fog elválni, hogy mekkora befolyásunk van népünkre s többek vagyunk-e a bérért szolgáló napszamosoknál.

K. F. Brassó. Az alkalmoszerűek miatt későbbre kellett halasztanom; de jön. Remélem újakat is kapok! Köszönet.

K. F. lelkész. Gegas. Köszönöm; jönni fog. De az esetlegességeken megforduló történeteknél építőbbnek tartom a lélektanilag indokoltakat. Isten országa — úgy tanultuk úgy tapasztaljuk — nem külső esetlegességeken, hanem belső törvényszerűségeken alapzik, épül. Jókívánatait köszönöm; segítsenek, hogy úgy legyen!

Cs. F. lelkész Gernyeszeg. Munkásságodat nem szeretném soká nélkülözni. A szenvedések éjjelének is vannak csillagai, szeliden sugárzó holdja. A csapások közt sem vagyunk immár vigasztalás, remény, atyai kéz nélkül. Hány hasonló sebből vérzőnek nyujthatna vigaszt a te hited, a te bizalmad, a te szent reményed!?

Dr. K. A. orvos. Brassó. Diakonissa intézményünk létesítése legilletékesebb szószólójára vár. A lelki állapotnak a testi betegségekkel való kölcsönviszonyáról igen fontos tanulmányokat olvastam a német örültek-háza orvosainak a lelkészekkel közösen tartott kongresszusa alkalmából. Nem kaphatnék-e vala i efélet?! Nem hiszem, hogy csak a katolicizmus adhatna „irgalmas növéreket“?! Boldog ünnepeket!

P. A. — Brassó. I. L. — N. Rorósnó. Alkalmom adtán jönnek. Levelek mennek. Üdvözlét!

T. J. lelkész. — M. Vásárhely Okt. 31-iki felolvasásodat lapunk szelleméhez mért erőteljes árnyalással s a lap terjedelméhez mért felosztásokkal várom. Üdvözlét nektek!

„Jóságos Istenünk....” A sajtát igazunk nem domborodik ki benne annyira, mint azt lapunk céljai kívánják. Társa valahol eltévedt, pedig egy kis mélyítéssel most jöhetett volna. Köszönet!

„Tudjátok-e?...” Jönni fog. Nem kaphatnék-e valami alkalmit évfordulóra?!

Igérőknek: Köszönjük, beváltására mihamarabb számítunk.